

prikrojevalnega risanja. Vgajale bodo tudi za dekliški oddelek strokovne šole v Ljubljani.

Vsaki teh dveh knjig pridejanih je po 8 vzorčnih tabel, po katerih se lahko šivilje uče prikrojevanja in pa prikrojevalnega risanja.

Vsaka boljša šivilja v mestih ima sedaj ta ali oni modni časopis, ker se hitro menjajo mode, ne more drugače ustrezati svojim naročnikom. Poraba teh časopisov pa ni tako lahka, treba je imeti nekaj pojma o krojnem risanju in ta pojem pridobi se lahko iz Kunčevih učnih knjig. Seveda posebnih mod take knjige ne opisujejo, ker je jim namenjena stalna vrednost. Ozirajo se le bolj na to, kar ostaje stanovitno in nepremeljivo. Vsaka šivilja bode pa potem že vedela, kako je semtrtja treba premeniti, da se vreže po tej ali oni modi. Perilo in otroška oblačila tako pogostoma ne menjajo mode, kakor druga ženska oblačila, a vendar tudi tukaj se marsikaj s časom premeni.

Šiviljam in našim gospodinjam ne moremo dovolj priporočati teh dveh knjig. Pomen Kunčevih del pa ni le praktičen, temveč tudi naroden. Z njegovimi deli udomači se tudi slovenska terminologija mej Slovenci. Dosedaj je pri naših šiviljah, ki so sicer dobre rodoljubkinje, navadno vlada nemška terminologija. Čast našega naroda in jezika pa zahteva, da povsod odpremo pot našemu jeziku in tako pokažemo, da tudi brez nemščine izhajamo.

Cena obema knjižicama je razmeroma nizka, 1 gld. 70 kr. velja namreč vsaka. Z nakupom teh dveh knjižic se pač vsaka najložje priuči prikrojevanju omenjenih predmetov.

Ne moremo pa kaj, da bi pri tej priliki ne opozarjali na knjige, katere je g. pisatelj že poprej izdal. V „Knjigi krojaštvo“ poučuje prikrojevanje moških oblek. Knjiga „Toaleta“ pa poučuje prikrojevanje ženskih oblačil. Poleg teh je pa pisatelj izdal „Krojne vzorce“ za moške in ženske obleke. Že višje smo omenili, da se omenjene knjige dobro prodajajo in kakor čujemo, bode prva kmalu pošla in je želeti, da jo pisatelj izda v novi izdaji. Na razstavi v Plovdivu je bil pisatelj odlikovan za svoje delo, kar tudi spričuje, da vnanji svet priznava njih vrednost.

Obrtnijske raznoterosti.

Naprava raztopljivega škobra. Dene se skroba v zredčeno solno kislino tako, da pride na 100 delov 1 del solne kisline in vsemu primeša vode, da se dobi nekaka pasta. Zmes se posuši v gorkoti od 21 do 40° in se poskus raztopi v gorki vodi. Zmes se potem izpere z gorko vodo, kateri se pridene kake ogljikovokisle alkaliije (pepelike ali sode). Ko se tako oprostí solne kisline, se posuši.

Niagarski slapovi in obrtnija. Dne 1. septembra so v prvič pričeli uporabljati električno moč, katero dajejo niagarski slapovi v Ameriki. To moč so uporabili za Pittsburg Reduction Comp., ktera izdeluje novo kovino aluminij. Naravna moč slapov bode sčasom kapitalistom polnila žepe, siromaki bodo pa smeli k večjemu vodo piti.

Praška črevljarska zadruga je bila sklenila v občem zboru, da imajo vsi člani vsled podraženja usnja podražiti čevlje in jih ne smejo prodajati ali delati na upanje in obroke. Tistim ki bi proti temu sklepu ravnali, se je zapretilo z globami. Ta sklep je zadruga s posebnim razglasom razglasila. Namestništvo je sklep razveljavilo in proti zadrugi se je začela kazenska preiskava, ker ni dobila uradnega dovoljenja za razširjevanje omenjenega razglasila.

Potreba deželne kemične preskuševalnice v Ljubljani.

(Spisal poljedelski inženjer Fr. Pour.)

Vsakemu omikanemu in praktičnemu poljedelcu je znano, da je velikanski prevrat, ki se je pojavil v zadnjih desetletjih v celem poljedelstvu, v mnogem tudi posledica delavnosti deželnih preskuševalnic.

Omenjene preskuševalnice nam podajajo nauk, kako je odbrati pravo vrsto in količino žitnega polja, kako se to obdeluje v racijonelnem gospodarstvu, nauče nas umetnega gnojenja in preiskave prstnih sestavin ter uporabe sredstev, s katerimi se povrne ali nadomesti zemlji redilna moč in katera so postala za sedanje poljedelstvo neobhodno potrebna.

O prevažnem vplivu, katerega imajo preskuševalnice pri umnem hranjenju domačih živalij, pri ohranjenju in gojitvi za poljedelstvo koristnih rastlin, pri pripravljanju gnoja, kakor tudi gospodarskem obrtu, posebno pri pivovarstvu, vinarstvu, mlekarstvu itd., nam ni potrebno še posebej omenjati.

Prvo preskuševalnico je ustanovil v letu 1851 prof. A. Stöckhardt v Möckern na Saksonskem. Ta preskuševalnica se je prav izredno obnesla, ker so spoznali njeno praktično vrednost tudi širši poljedelski krogi. V Nemčiji je potem naglo rastlo število enakih preskuševalnic, tako da jih je sedaj nad 80.

Tudi v vseh drugih kulturnih državah so se jele naglo razširjati. Francija, Anglija, Belgija, Italija, Švica itd. imajo posebno izvrstno vrejene preskuševalne zavode. Njihovo število se bode pa vsekako še znatno povišalo, ker so vsi poljedelski krogi že zdavna sprevideli, da spadajo preskuševalnice mej najpotrebnejša pospeševalna sredstva za poljedelstvo.

V deželah, koder še nimajo enakih zavodov, čutijo že zdavna njihovo potrebo. Še celo v oddaljeni, pol pozabljeni Dalmaciji so si želeli takega zavoda in vlada jim je ustanovila državno c. kr. poljedelsko kemično preskuševalnico v Splatju.

Le na Kranjskem, kjer žive prebivalci skoro izključno le od poljedelstva in kjer more poljedelec pri sedanjih nizkih cenah žitnih pridelkov le na ta način še skromno shajati, ako seje in sadi bolj plodonosne trgovinske rastline in je potem uporabljati pri gospodarskem obrtu ali v tovarnah, tedaj le na Kranjskem nimamo dosedaj še nobene preskuševalnice.

Kako zelo so se navadili na Avstrijskem poljedelci in trgovci poljskimi pridelki na preskuševalnice, razvidimo iz tega, ker se leto za letom množe razna preskuševalna opravila, katera v glavnem v tem obstoje, da dajejo praktična pojasnila in nasvete. V vzgled navajamo sledeče podatke. C. kr. poljedelska kemična preskuševalnica je izvršila v letu 1870. le 81 analiz, v naslednjem letu 247, leta 1889. pa se je zvišalo število analiz na 12.180, in tako gre vedno dalje.

Preskuševalnica pri Sv. Mihaelu za Tirolsko dovrši vsako leto nad 1000 analiz. Semenska preskuševalnica c. kr. dunajske kmetijske družbe je preiskala v prvem letu, t. j. l. 1881, 423 vzorcev in plombovala 278 vreč, l. 1889. pa se ji je doposlalo 4468 vzorcev in je plombovala 3945 vreč.

V enakem razmerji se je povišalo delovanje vseh ostalih preskuševalnic.

Ako torej pomislimo, da imajo najmanje dežele, kakor Istria, Goriško, Predarlško, Koroško in Šlezija že več let take zavode, katere dežele so se dosedaj odlikovale po svoji rodovitnosti, bilo bi vprašanje popolno času primerno, ali bi se ne ustanovila tudi na Kranjskem jednaka preskuševalnica s sedežem v Ljubljani in pod naslovom „poljedelska kemična preskuševalnica c. kr. kmetijske družbe“, eventualno, ko bi država ne hotela dovoliti potrebne podpore, ali bi se ne prosilo visoko poljedelsko ministerstvo za ustanovitev c. kr. poljedelske kemične preskuševalnice v Ljubljani, kakoršno ima Dalmacija v Spljetu.

Bodoča preskuševalnica bi morala ustrezati sledečim namenom:

- 1.) Morala bi nadzorovati trgovino s poljedelskimi semeni, umetnimi gnojili in sredstvi za redilno krmljenje;
- 2.) morala bi delovati kot prava preskuševalnica;
- 3.) bila bi analitični laboratorij za poljedelske in obrtne namene, in
- 4.) bila bi posredovalno sredstvo med teorijo in prakso s poučevanjem in spodbujanjem

a) Preskuševalnica kot nadzorovalnica.

Nadzorovanje bi se raztezalo na trgovino s poljedelskimi semeni, umetnimi gnojili in takozvanimi sredstvi za redilno krmljenje.

1.) Z nadzorovanjem trgovine s poljedelskimi semeni je združena preiskava vseh preskuševalnici vposlanih poljskih semen; tu se določi njihova vrednost, kakovost, čistost, kaljivost in kadar je mogoče, tudi njihov proizvod. S tem je prodajalcem in kupovalcem omogočeno, da spoznajo njihovo vrednost pri uporabi in zmorejo jamčiti za prodano blago.

Potrebo takih strokovnih preiskavanj uvidi vsak, kdor le nekoliko pozna razne goljufije, katere se dogajajo v trgovini s semeni. Vsakemu strokovnjaku je znano, kako se deteljnemu semenu primešavajo umetno barvani kamenčki, ki se s prostim, nevajenim očesom skoro ne morejo razločiti od pravega semena. Ravno tako se pogosto dogaja, da se staro, nekaljivo deteljno in travno

seme požveplja, da dobi potem bolj sveže lice. Mesto semen dobrih travniških rastlin se primešavajo slaba semena gozdnih trav.

V novejšem času se proda vsako leto velika množina ameriške rudeče detelje pod imenom „štajarske rudeče detelje“. Ta detelja provzroča poljedelcu dvojno škodo: prvič se znižajo cene domače detelje vsled konkurence ameriške detelje, drugič ima poljedelec, ako dobi mesto štajarske detelje, ameriško, tudi pri tem veliko škodo, ker ameriška detelja pod našim podnebjem rada pozebe.

Vsako deteljno seme mora biti prosto plevela, posebno pa tako zvane predenice, kar pa se žalibog ne godi s semeni v naši trgovini. Takih nedostatkov more obvarovati jedino le preskuševalnica. Ako se ta nahaja v deželi, tedaj trgovec lahko jamči za svoje blago in je kupovalec lahko da še jedenkrat preiskati.

Tudi reelnemu trgovcu prinaša preskuševalnica mnogo koristij, ker si s tem, da daje preiskati svoje blago, za katero potem lahko jamči, pridobi in obdrži mnogo kupcev.

Izkuševalnica pospešuje nadalje izvoz domačega semena in sicer s tem, da plombuje vreče in na ta način onemogoči vsak dvom, ki bi ga morda imeli kupci glede proizvodnje ali kakovosti dotičnega semena.

2.) Umetna gnojila. Vsakemu poljedelcu je znano, kako se ponarejajo pri sedanjih veliki uporabi umetna gnojila. Zelo potrebno bi bilo torej, da bi se trgovina z umetnimi gnojili neprestano nadzorovala.

Umetna gnojila nam podajajo namreč samo one snovi, ki pospešujejo rastlinsko rast, posebno pa fosforjevo kislino, dušik in kalij. Po množini teh snovij se določuje vrednost umetnih gnojil.

Lahko je umljivo, da je še jedenkrat toliko vreden stot superfosfata, v katerem je 20 kilogramov raztopljive fosforjeve kisline, kakor pa stot z le 10 kilogrami iste snovi. Tovarne za umetna gnojila sicer navadno naznačijo, koliko odstotkov da se nahaja redilnih snovij v posameznih gnojilih, toda na take podatke se dandanes ne sme ozirati in zanesti poljedelec, ko se le prepogosto ponarejajo vsakovrstna gnojila. On mora biti popolno zagotovljen, da se nahaja v kupljenem gnojilu res toliko redilnih snovij, kakor mu je povedal prodajalec.

Da se pa more poljedelec obvarovati škode pri nakupovanju gnojil, se more posluževati le jednega sredstva, da namreč kupi dotična semena ter vpošlje vzorec preskuševalnici, da ga preišče. Ako se pri preiskavi dokaže, da blago ni take kakovosti, kakor je rekel trgovec, tedaj je ta dolžan povrniti škodo, oziroma vzeti blago nazaj.

(Konec sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Nasipanje svežega žita. Svežo žito sme se le tanko nasuti in sicer toliko koliko tanjše, čim svežje je. Sprva se mora žito slednji dan z lopato premetati, pozneje pa v štirinajstih dneh. Nikoli se kupi žita ne smejo ugreti.

Ljubljani. Kamor se kdo sedaj ozre, vidi Italijana. Vse bolje plačana dela opravljajo Italijani, domačini jemlje se največ le za težake. Pri vsakem delu je tudi Italijan bolje plačan nego domačin.

Takim razmeram pa to ni krivo, da nimajo naši domačini nadarjenosti za stavbinski obrt. Kdor pozna naše ljudstvo, ve, da je jako nadarjeno. Po deželi dobimo ljudi, ki sami postavijo mline in žage, dasi se niso nikjer posebno stavbarstva učili. Taki ljudje bi bili najboljši stavbeni mojstri, ako bi imeli priliko se izobraziti. V Italiji imajo za tak pouk posebne tečaje po zimi po mestih. Na graški obrtni šoli je tudi tak pouk za stavbene mojstre.

Seveda Kranjci, posebno manj premožni ne morejo hoditi učit se v Gradec, in bi ondi tudi ne mogli z vspehom slediti nemškemu pouku. Potrebno je torej, da se na obrtni šoli v Ljubljani osnuje tak tečaj. Stvar bi tudi ne bila tako draga. Nekateri predmete bi taki učenci novega tečaja poslušali vkupe z drugimi učenci. Za druge stroke bi pa tudi ne bilo treba ravno nastavljanje posebnih učnih močij, vsaj bi proti primerni remuneraciji to in ono lahko predavali profesorji tukajšnjih srednjih šol, nadalje pa inženjerji raznih tukajšnjih uradov. S slovenskim predavanjem bi seveda dobili tudi slovensko terminologijo, ki bi se udomačila tako mej našimi stavbenimi obrtniki. Prenehala bi torej tudi tista raba popačenih tujih besed, ki se sedaj tako često sliši. Stvar je torej važna tudi v narodnem oziru.

Tako dobimo domače mojstre, ki bodo gotovo delali z domačimi delavci in denar ostane potem v deželi. Tuji stavbeni mojstri pa večkrat sami in po svojih ljudeh pri nas podpirajo naše narodne nasprotnike, in je že zagadel železi, da jih zamenimo z domačini. Skušnje poslednjih let nas učijo, da so Italijani v Ljubljani kaj radi z malimi izjemami podpirali Nemce proti Slovencem.

Dobro bi bilo, da bi za to stvar se oglasil kak poslanec v deželnem ali državnem zboru. Vlada pač tudi nima utemeljenega povoda, da bi tako razširjenje strokovne šole odrekala.

Obrtnijske raznoterosti.

Pekovski pomočniki proti mojstrom. Dunajski peki so jako nezadovoljni z zakonom o nedeljskem počitku. Vložili so neki protest proti temu zakonu, oziroma njega izvajanju. To je pekovske pomočnike razdražilo, in so v nekem oklici proti mojstrom pojasnili postopanje dunajskih pekov. V 53 pekarijah se peko carske žemlje po 57 gramov težke. Iz 100 kilogramov moke, ki velja 13 gld. 50 kr., speko 2280 žemelj, ki veljajo 45 gld. 60 kr. Od teh 53 pekarij, jih le 29 ima jeden dan počitka v tednu. V onih pekarijah, ki imajo jeden dan počitka, prodajajo za 4 grame težje žemlje, kakor druge. Bilo je treba 3600 ovadb od strani pomočniškega odbora, da 100 mojstrov izmej 750 jelo spoštovati postavne naredbe.

Patenti za iznajdbe. Patentni urad Zjedinjenih držav je sestavil seznam žensk, ki so dobile patent za iznajdbe. Ta urad se je osnoval 1790. l. Prvih devetnajst let se ni oglašila nobena ženska, potem se je jedna, ki je iznašla neki

način tkanja slame s sukancem ali svilo. Zopet čez šest let je Mary Brush si dala patentovati nedrec z zadrگو. Še le od leta 1828. so ženske dobile po več patentov na leto. Leta 1862. se je ženskam podelilo že 34 patentov, kolikor še nobeno leto poprej. Od sedaj se je pa pri ženskah iznajditeljni duh hitreje razvijal. Leta 1870. se je jim že podelilo 70, 1880. 92, in 1890 pa že nad 100 patentov, leta 1893. pa celo 216. Največ ženskih patentov se tiče le kakoga zboljšanja stvari, kaj popolnoma novega le redkokatera iznajde.

Potreba deželne kemične preskuševalnice v Ljubljani.

(Spisal poljedelski inženjer Fr. Pour.)

(Konec.)

3.) Kakor za gnojila, tako je potrebna preiskava tudi za trgovino s takozvanimi redilnimi sredstvi. Tudi pri teh sredstvih je treba gledati na to, da imajo v sebi zadostno redilnih snovij in da so sveža in ne ponarejena.

b) Namen zavoda kot prava preskuševalnica.

Ta oddelek delovanja preskuševalnic obsega pravo preskuševanje, namreč izvrševanje praktičnih poskusov na podlagi vseh znanstvenih podatkov.

Pred vsem bi se morali izvršiti natančni kulturni poskusi v rastlinstvu in z gnojenjem; ti bi pa le tedaj imeli praktično veljavo, ako bi se vršili na različnih krajih z različnimi zemeljskimi in klimatičnimi razmerami, in bi bila tako rekoč cela dežela preiskovalni objekt.

Samostojno polje ne potrebuje preskuševalnice.

Ta namen bi se pa le tedaj najlažje dosegel, ako bi se preskuševalnica združila z inteligentnimi poljedelci in bi z njihovo pomočjo in pod svojo lastno kontrolo izvrševala poskuse.

Poleg teh bi morala preiskovati preskuševalnica tudi taka sredstva, ki se rabijo pri rastlinskih boleznih in pri zatiranju poljedelstvu škodljivih mrčesov. Ako bi povoljno izpali taki poskusi, potem bi imela preskuševalnica nalogo poljedelce poučiti v praktični uporabi omenjenih sredstev ter z dejanjem in svetom pospeševati taka opravila.

Posebno pa bi se preskuševalnica morala ozirati na racijonelno pridelovanje sadnega mošta. V to svrhu bi se za praktične poljedelce lahko ustanovila posebna šola, kakor jo ima preskuševalnica v Klosterneuburgu.

c) Preskuševalnica kot analitični laboratorij.

V to stroko bi spadala sledeča dela: Preiskovanje tal in zemljskih snovij, poljskih pridelkov, mleka in mlekarških izdelkov, sadnega mošta, sladkorne pese i. t. d. Dalje bode treba preskuševalnične pomoči pri domačem obrtu, namreč pri preiskovanju surovin, poluizdelkov in dovršenih del, kakor na pr. pri pivovarstvu pri preisko-

vanju vode, ječmena, hmelja, drožij, raznovrstnih dišav in gotovega piva; jednako pri družih takih obrtih. Konečno ni analitično preiskovala vsakovrstna živila, ko dobi veljavo v državnem zboru sklenjeni zakon proti ponarejevanju živil.

d) Preskuševalnica kot posredovalka mej teorijo in prakso.

V to stroko bi spadali odgovori na raznovrstna vprašanja iz poljedelskih krogov.

Preskuševalnica bi svetovala, kako se vporabljajo na pr. razna gnojilna sredstva, kako se morajo ta mešati; kako pokončevati in zatirati škodljive mrčese in rastlinske bolezni; posebno bi pa prirejala predavanja in poučevanja, katerih bi se lahko vdeleževali bogoslovci, učiteljišniki in drugi. Dotični poskusi in vspehi bi se potem objavili v priprosti, obče umljivi besedi v poljedelskem listu kmetijske družbe.

Iz navedenih podatkov so razvidni vsi nameni in naloge, katere bi imela izvrševati nova preskuševalnica. Brezdvomno je, da bi ta s svojo delavnostjo vsestransko pospeševala poljedelsko in tehnično obrt, in to prav lahko vsled tega, ker bi bila kot zavod c. kr. kmetijske družbe v tesni zvezi s poljedelci.

Konečno bi imele od takega zavoda mnogo koristi tudi sodnijske oblasti, ker bi vsak čas lahko zahtevale pojasnila ali kemičnih preiskav; posebno bi pa lahko s pomočjo preskuševalnice preprečile vsako trgovino s ponarejenimi živili.

Na ta način bi delovala preskuševalnica v korist dežele, prebivalstva in splošnega blagostanja.

Kmetijske raznoterosti.

Kako se hranijo sveže češplje in slive? Denejo se v majhne sode v zdrobljeno lesno oglje. Sodi se trdno zabijejo in obesijo v vodnjak ali kak drug hladen kraj. Tako se ohranijo sveže do božica.

Kdaj je čas za kopanje krompirja? Kmetje navadno hite s kopanjem krompirja. To pa ni dobro pri poznih krompirjevih vrstah, kajti krompir še ni dorasel in popolnoma dozorel. Prezgodnje kopan krompir je voden, in ni slasten in tečen. Rad gnije, ne more se kuhati. Naj se krompir, kolikor vreme dopušča, pozno koplje, najbolje še le koncem oktobra. Krompir se kot zemeljski plod tudi bolje v zemlji ohrani kot v kleti. Zato na krompirjevišče navadno ni mogoče sejati ozimne, temveč naj se poseje jaro žito.

Poučni in zabavni del.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

X.

(Dalje.)

Govoreč o delavski plači v Ameriki, je najprej treba opozoriti na to, da je v Ameriki dosti manjša razlika mej plačo za fizično in za duševno delo, kakor pa kje drugje na svetu, če tudi se nahaja. V največ slučajih je

po mojih mislih ta razlika z malimi izjemami prav ničevna. Posebno sloveč pisatelj ali odvetnik, posebno spretni poslovodja, znamenit govornik ali zdravnik zasluži zares lepe novce, a to so le izjeme, ki se pa tudi nahajajo v področji fizičnega dela, posebno spreten rezbar, zlatar ali mašinst zasluži tudi lepe novce. Jaz poznam elektrotehničnega mašinista ne s posebno veliko izobraženostjo, ki se je pozdignil iz navadnega delavca in zasluži na leto po 10.000 dolarjev. Jaz govorim o narodu sploh in njegovih masah, živečih v Zjedinjenih državah, dober mizar ravno toliko zasluži kakor dober učitelj, dober strojevodja pri železnici toliko kakor dober zdravnik ali sodnik. Dobri sobni slikar ne zasluži nič manj, kakor načelnik grofije (okrajni glavar) ali pa njegov upravnik, bančni blagajnik ne zasluži več kakor dober prirojevalec itd. Dninarjev je pa v Ameriki dosti manj, kakor v Rusiji ali drugih evropskih državah. Stroji zamenili so mnogo navadnega dela, namesto mnogih navadnih dninarjev, je treba jednega all nekaj mašinstov, kateri se plačujejo kot rokodelci, rokodelsko delo, skilled labor so posebno ceni v Ameriki. Redko dobi se kakega ameriškega domačina, da bi bil navaden delavec. To je gotovo kak nepridiprav ali pa kak rokodelec, ki je propal vsled neugodnih razmer, ali kake nesreče, ali pa ne more dobiti dela v svoji stroki. Navadna dela opravljajo Zamorci, Italijani, Ogri, Poljaki, Irci, Kitajci, včasih tudi Nemci, Škandinavci in na južnem zapadu Mehikanci.

Delavska plača na jugu je sploh nižja nego na severu in zlasti na zapadu. Vsakovrstni navadni delavec dobi se na jugu za 1 do 1½ dolarja za deseturni dan za poldrugi dolar za deveturni dan na severu in za dva dolarja na dan na zapadu. Na tihomorskem obrežji ni bila plača še nikdar nižja kakor dva dolarja. Na jugu se v nekaterih krajih, kjer je na preostajanje zamorcev plača poniža na 75 centov, na zapadu in pa pri rudokopih se pa včasih povikša tudi na 5 dolarje na dan. Tako je postavodajni zbor v arizonski državi sklenil zakon, da se dnevna plača rudniškim delavcem za osemurni delavnik ne sme ponižati pod 4 dolarje na dan. Novojeorški postavodajni zbor je sklenil zakon, da se navadnim delavcem pri državnih in občinskih delih more plačevati najmanj po dva dolarja na dan za osemurno delo. Ta plača je pa višja sicer navadne plača v tej državi. To je bila sklenila demokratična večina jedino zaradi tega, da dobi gotovo število glasov pri volitvah.

Plača rokodelcev je povprek dvakrat tako visoka, kakor plača navadnih delavcev. Tesarji in mizarji dobivajo na jugu po 2 do 3½ dolarja na dan, na severu 3 do 4½, na zapadu 3 do 6 dolarjev. Zidarji, kamnoseki in sobni štukaterji dobivajo 1 do 2 dolarjev na dan več kakor tesarji, sobni slikarji imajo toliko plačo kakor tesarji, kovači in mašinsti pa dobivajo po 3 do 8 dolarjev na dan. Plače se često povišujejo in ponižujejo. Včasih dobiš na jugu dobrega tesarja za dva dolarja na dan, a včasih mu pa tudi moraš plačati šest do osem dolarjev. Če je v mestu ali pokrajini boom, o katerem